

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej
ekonomiky v roku 2018
(verzia: máj 2018)

Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2018 (verzia: máj 2018)

**Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč**

Bratislava 2018

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2018 (verzia: máj 2018).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autora používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	5
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	9
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY	11
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE	14
6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	17
7 PRÍLOHA.....	19

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2018 (verzia: máj 2018)

1 ÚVOD

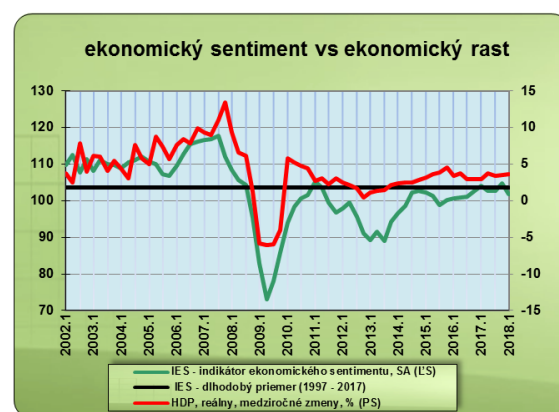
V predloženom materiáli sú prezentované a stručne interpretované výsledky krátkodobej predikcie vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov slovenskej ekonomiky v roku 2018 (tabuľka a obr. 9 až 14 v Prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú ich skutočný vývoj vo 1. štvrťroku 2018, v prípade spotrebiteľských cien aj v apríli 2018. Prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých päť mesiacov tohto roka, ako aj na aktuálne prognózy vývoja v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, čo sú naši hlavní obchodní partneri. Ukazuje sa, že vývoj v tomto prostredí v horizonte predikcie bude pre slovenskú ekonomiku zdrojom slabších rastových impulzov ako v minulom roku¹.

¹ Ifo indikátor, ktorý na štvrťročnej báze zostavuje Ifo Inštitút v Mníchove, signalizuje, že v 2. štvrťroku tohto roka sa ekonomická klíma vo svete zhoršila. Hodnotenie súčasnej ekonomickej situácie sa síce oproti predchádzajúcemu štvrťroku nezmenilo (zostalo rovnako priaznivé), ale očakávania ohľadom ekonomického vývoja v nasledujúcich šiestich mesiacoch sú omnoho menej optimistické, a to vo všetkých regiónoch sveta, vrátane EÚ, eurozóny aj Nemecka. V dôsledku toho sa očakáva, že ekonomický rast v eurozóne sa spomalí (z 2,4% v roku 2017 na 2,2% v roku 2018), a to aj vplyvom miernejšieho ekonomického rastu v Nemecku. Prognóza EECF z mája 2018 signalizuje, že k spomaleniu ekonomického rastu dôjde aj v Českej republike (zo 4,6% v roku 2017 na 3,5% v roku 2018).

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Domáca ekonomická klíma, ktorú ŠÚ SR monitoruje na mesačnej báze pomocou indikátora ekonomického sentimentu (IES), zotrúva už vyše roka bez zreteľnej vývojovej tendencie. Z obr. 1 vyplýva, že úroveň optimizmu ekonomických subjektov (ohľadom ďalšieho vývoja slovenskej ekonomiky) viac-menej len osciluje okolo jeho dlhodobého priemeru. Hodnota, ktorú sezónne očistený IES dosiahol v 1. štvrťroku 2018 (101,8) bola nižšia nielen voči jeho hodnote vo 4. štvrťroku 2017 (104,7), ale aj voči úrovni jeho dlhodobého priemeru (103,7 za roky 1997-2017).

Obr. 1

Pokles optimizmu ekonomických subjektov oproti 4. štvrťroku 2017 bol spôsobený najmä poklesom dôvery v službách. Mierny pokles dôvery však bol zaznamenaný aj v priemysle a stavebníctve, v obchode dôvera naopak stúpala. Dôvera spotrebiteľov zostala vysoko nad svojim dlhodobým priemerom aj v 1. štvrťroku tohto roka, ale jej rast, ktorým sa vyznačovala v minulom roku, sa zastavil. Vývoj IES a všetkých piatich zložiek jeho štruktúry na mesačnej báze, t.j. indikátorov dôvery v priemysle,

stavebníctve, obchode, službách a indikátora dôvery spotreby spotrebiteľov, je v podobe konjunkturálnych sáld zobrazený na obr. 1 až 6 v Prílohe.

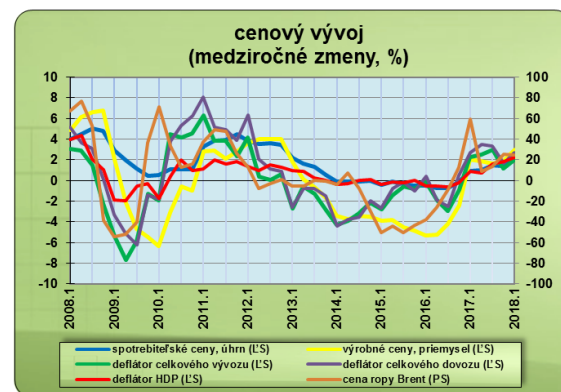
Z analytického hľadiska je monitorovanie domácej ekonomickej klímy dôležité preto, lebo zmena vo vývoji IES sa považuje za referenčný ukazovateľ pre medziročnú zmenu reálneho HDP. Dlhodobý priemer IES za roky 1997-2017 je preto referenčným ukazovateľom pre dlhodobý priemerný rast reálneho HDP, ktorý za uvedených 21 rokov predstavuje 3,8%. Pokles IES mierne pod úroveň jeho dlhodobého priemeru v 1. štvrtroku 2018 teda nasvedčoval tomu, že rast reálneho HDP v 1. štvrtroku bude - v porovnaní s jeho dlhodobým priemerným rastom - s veľkou pravdepodobnosťou nižší.

Skutočný rast výkonnosti hospodárstva v 1. štvrtroku tohto roka s uvedenými predpokladmi dobre korešponduje. Reálny HDP totiž medziročne stúpol o 3,6%, na medzikvartálnej báze sa zvýšil o 0,9% (oproti 4. štvrtroku 2017). Zatiaľ čo na medziročnej báze sa dynamika rastu reálneho HDP zrýchlila (o 0,6 p. b.), na medzikvartálnej báze sa nezmenila, pretože podľa sezónne očistených údajov vzrástla tvorba reálneho HDP o 0,9% aj vo 4. štvrtroku 2017 (oproti predchádzajúcemu štvrtroku).

Zrýchlenie dynamiky rastu výkonnosti hospodárstva prispelo k posilneniu inflačného charakteru domáceho makroekonomického prostredia (obr. 2). Hlavným zdrojom tlaku na rast výrobných i spotrebiteľských cien boli aj v 1. štvrtroku 2018 nákladové faktory, účinok dopytových faktorov bol síce menší, ale nie zanedbateľný (viac v časti Spotrebiteľské ceny). Vplyv nákladových faktorov na rast cien (výrobných i spotrebiteľských) i úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve pramenil najmä z pokračujúceho rastu cien dovozu. Deflátor

dovozu tovarov a služieb stúpol v 1. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze o 2,7%, deflátor vývozu tovarov a služieb vzrástol o 2,0%².

Obr. 2

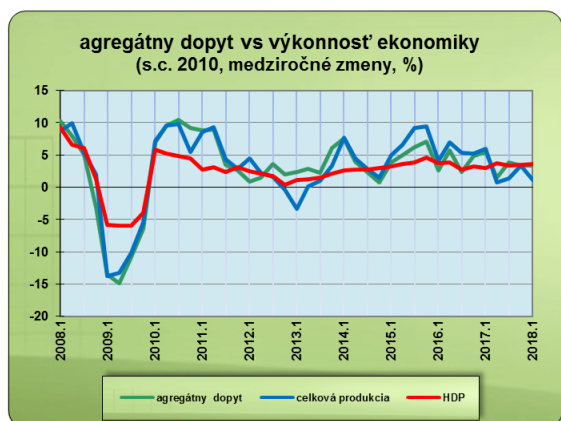
O posilnení inflačného charakteru domáceho makroekonomického prostredia však svedčí najmä vzostup úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve. Deflátor HDP, ktorý v minulom roku medziročne vzrástol o 1,3% (v priemere), totiž v 1. štvrtroku 2018 stúpol o 2,2%. Ide o najvyšší vzostup úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve od 2. štvrtroka 2008, teda za posledných 10 rokov. V kombinácii s vyššie uvedeným prírastkom reálneho HDP to znamená, že nominálny HDP bol v 1. štvrtroku tohto roka medziročne vyšší o 5,8% a dosiahol 20,461 mld. €.

Primárnym zdrojom rastu výkonnosti hospodárstva bol agregátny dopyt, ktorý v 1. štvrtroku tohto roka medziročne stúpol o 3,4%. V porovnaní s predpokladmi našej predikcie z februára tohto roka bol jeho prírastok slabší. Oproti našim predpokladom sa zároveň výraznejšie spomalil aj rast tvorby domácich zdrojov, pretože celková produkcia v hospodárstve vzrástla reálne len o 1,1% (obr. 3). Zo štruktúry celkovej produkcie však vyplýva, že útlm jej rastu bol spôsobený

² K rastu deflátoru dovozu tovarov a služieb významne prispela aj cena ropy Brent na svetovom trhu, ktorá v 1. štvrtroku 2018 medziročne vzrástla cca o 25% (v priemere).

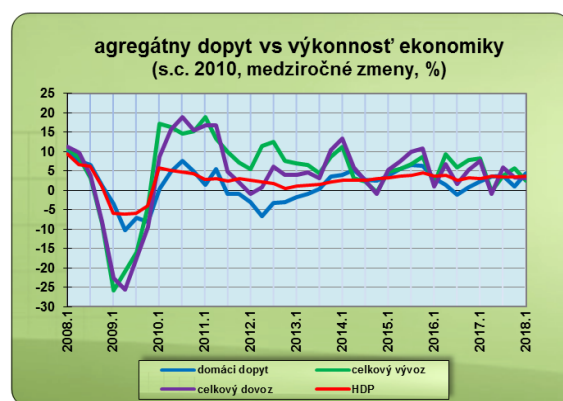
medzispotrebou, nie hrubou pridanou hodnotou. Objem medzispotreby totiž zaznamenal v 1. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze nulový rast, zatiaľ čo objem hrubej pridanej hodnoty vzrástol o 3,0%, čo znamená, že dynamika jeho rastu bola prakticky rovnaká ako v minulom roku.

Obr. 3

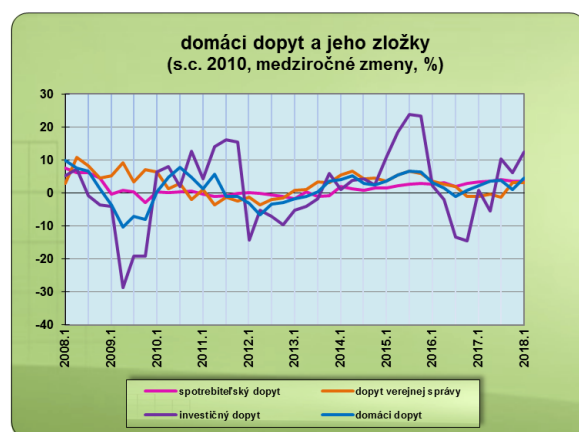
Keďže prírastok tvorby domácich zdrojov (celkovej produkcie) bol menší ako prírastok agregátneho dopytu, na pokrytie jeho rastu boli potrebné aj zdroje zo zahraničia. Objem celkového dovozu vzrástol v 1. štvrtroku 2018 o 3,2%, pričom jeho rast sa tiež výrazne spomalil (obr. 4). Prispel k tomu najmä dovoz pre medzispotrebu (suroviny, ropa, zemný plyn), ale prekvapivo aj dovoz spotrebného tovaru, ktorý dokonca poklesol. Naopak, zrýchlenie rastu zaznamenal dovoz investičných tovarov, ako aj dovoz potravín. Vzhľadom na to, že celkový dovoz a agregátny dopyt stúpili zhruba rovnako, v zásobách zostala len relatívne malá časť zdrojov (domácich, resp. dovezených). Stav zásob v bežných cenách sa totiž medziročne zvýšil len o 0,108 mld. €, resp. o 0,5% HDP (v b. c.).

Obr. 4

Relatívne nízky prírastok agregátneho dopytu ide výlučne na vrub vonkajšieho dopytu. Objem celkového vývozu, ktorý vlni v 1. štvrtroku vzrástol o 8,2%, bol totiž v 1. štvrtroku tohto roka medziročne vyšší len o 2,4%, čo bol dôsledok oslabenia dopytu z krajín eurozóny (viac v časti Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie). Na rozdiel od vonkajšieho dopytu sa rast domáceho dopytu - v súlade s očakávaním - zrýchlil (obr. 4). V 1. štvrtroku 2018 bol medziročne vyšší o 4,5%, čo je prírastok takmer dvakrát vyšší ako dosiahol v 1. štvrtroku minulého roka³. K zrýchleniu rastu domáceho dopytu prispeli podľa očakávania všetky tri hlavné zložky jeho štruktúry (obr. 5).

Obr. 5

³ Podiel domáceho dopytu na agregátnom dopyte, ktorý dlhodobo klesá, dosiahol v 1. štvrtroku tohto roka 46,7%. Pod hranicou 50% sa nachádza od roku 2013.

Konečná spotreba domácností (KSD - spotrebiteľský dopyt) vzrástla v 1. štvrťroku tohto roka reálne o 3,5%, teda o 0,1 p. b. viac ako v 1. štvrťroku 2017. Sklon obyvateľstva k spotrebe zosilnel zásluhou dôvery spotrebiteľov, ktorá sa síce oproti 4. štvrťroku 2017 nezmenila, ale na medziročnej báze vzrástla. Vysoká úroveň dôvery spotrebiteľov pramení zo zvyšujúcej sa kúpnej sily obyvateľstva, čo dokumentuje rast tzv. reálnej mzdovej bázy. Jej úroveň napriek vyššej inflácii medziročne stúpila o 6,2%, k čomu prispel rast reálnej mzdy aj zamestnanosti na makroúrovni (viac v častiach Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve, resp. Nominálna a reálna mzda v hospodárstve). Vyšší sklon obyvateľstva k spotrebe (voči jeho sklonu k úsporám) dokumentuje nepriamo miera hrubých úspor obyvateľstva, ktorá v 1. štvrťroku tohto roka medziročne poklesla o 0,8 p. b. a dosiahla 2,7%.

Tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK - investičný dopyt) mala na zrýchlenie rastu domáceho dopytu v 1. štvrťroku tohto roka relatívne najsilnejší vplyv. Objem THFK totiž medziročne vzrástol o 12,5%, a to zásluhou vyššieho investičného dopytu, ktorý v oblasti strojov a zariadení stúpol o 7,2%, v oblasti realizácie stavieb o 17,0%. Zo sektorovej štruktúry THFK v b. c. vyplýva, že rast investičného dopytu sa zrýchlil v každom z piatich sektorov, avšak diferencovane. Relatívne najviac akceleroval v nefinančných korporáciách, vďaka čomu THFK v b. c. v tomto sektore medziročne stúpila o 18,0%. Dvojciferné prírastky THFK v b. c. boli zaznamenané aj v sektore verejnej správy (o 13,0%) a domácností (o 12,1%), zatiaľ čo vo finančných korporáciách to bolo o 2,8% a v neziskových inštitúciách slúžiacich domácnostiam o 7,2%.

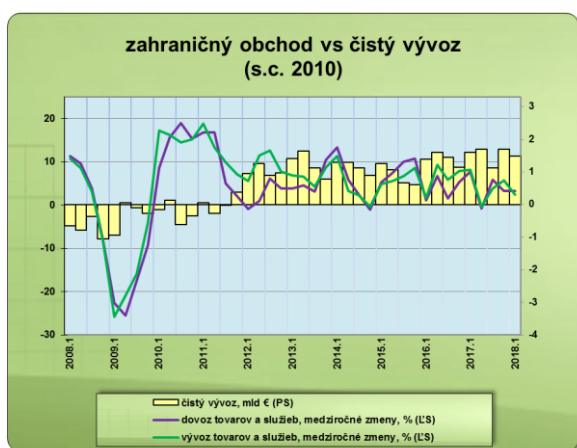
Konečná spotreba verejnej správy (KSVS - dopyt verejného sektora) sa v 1. štvrťroku

tohto roka zvýšila reálne o 3,1%. Objem KSVS teda zaznamenal rovnaký prírastok ako vo 4. štvrťroku 2017, kedy sa rast dopytu verejného sektora na medziročnej báze obnovil. Vplyvom rastu dopytu verejného sektora sa produkcia verejného sektora v b. c. zvýšila v 1. štvrťroku tohto roka o 6,0%⁴. Rozhodujúci vplyv na zrýchlenie jej rastu mala hrubá pridaná hodnota v tomto sektore (v rámci nej najmä odmeny zamestnancov vo verejnom sektore, ktoré vzrástli o 9,3%), zatiaľ čo rast medzispotreby vo verejnom sektore sa zrýchlil len čiastočne. K zrýchleniu rastu KSVS prispeli aj naturálne sociálne transfery v b. c., ktoré v minulom roku viac-menej stagnovali na úrovni predminulého roka. V 1. štvrťroku 2018 sa ich rast na medziročnej báze oživil a stúpil o 3,2%.

V našej predikcii spreď troch mesiacov sme predpokladali, že model, v ktorom k rastu výkonnosti hospodárstva prispieva domáci dopyt a čistý vývoz a ktorý sa v praxi presadil vo 4. štvrťroku 2017, bude fungovať aj v 1. polroku 2018. Tieto predpoklady sa v 1. štvrťroku tohto roka naplnili len čiastočne, pretože čistý vývoz bol faktorom, ktorý rast výkonnosti hospodárstva tlmil (obr. 6). Vyplýva to zo skutočnosti, že tvorba reálneho HDP stúpila relatívne menej ako domáci dopyt. Tlmiaci vplyv čistého vývozu bol primárne dôsledkom vývoja obchodnej bilancie a bilancie služieb v 1. štvrťroku 2018. Obidve boli v súlade s očakávaním síce prebytkové, veľkosť ich prebytkov však na medziročnej báze mierne poklesla (viac v časti Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie).

⁴ Pre porovnanie možno dodať, že produkcia v celom hospodárstve v b. c. vzrástla v 1. štvrťroku 2018 o 3,8%. Zatiaľ čo vo verejnom sektore sa rast produkcie v b. c. na medziročnej báze zrýchlil, v celom hospodárstve sa jej rast naopak spomalil.

Obr. 6

Odhad výkonnosti hospodárstva v horizonte krátkodobej predikcie je založený na predpoklade, že rast agregátneho dopytu bude pokračovať, a to vplyvom domáceho i vonkajšieho dopytu. Rast agregátneho dopytu by sa mal oproti minulému roku zrýchliť, k čomu by mal prispieť len domáci dopyt, lebo predpokladáme, že rast vonkajšieho dopytu sa naopak mierne spomalí (viac v časti Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie). Rozhodujúci podporný vplyv na zrýchlenie rastu domáceho dopytu by mal prameniť z investičného dopytu a dopytu verejného sektora, vylúčiť sa však nedá ani zrýchlenie rastu spotrebiteľského dopytu.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že agregátny dopyt vzrastie v tomto roku o 3,8%, čo je prírastok o 0,3 p. b. vyšší ako zaznamenal v minulom roku. V súvislosti s tým by sa mala tvorba HDP medzročne zvýšiť reálne o 3,8%, nominálne o 6,0%. Úhrnná cenová hladina v hospodárstve (meraná deflátorom HDP) by teda mala na medzročnej báze vzrásť o 2,2% (v priemere), teda o 0,9 p. b. viac ako v roku 2017.

Odhady rastu výkonnosti hospodárstva a vývoja úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve, uvedené vyššie, je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík. Ich vplyv môže mať dopad na vývoj vonkajšieho aj domáceho

dopytu (vrátane vývoja cien) v horizonte predikcie. Na základe aktuálneho vývoja predstihových indikátorov v relevantnom zahraničí i u nás doma možno usudzovať, že v súčasnosti prevažujú negatívne riziká nad pozitívnymi⁵.

3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

Dynamika rastu vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách sa v 1. štvrtroku 2018 výrazne spomalila, k čomu prispel najmä ich pokles v marci (obr. 7). Podľa predbežných údajov totiž vývoz tovarov v bežných cenách počas prvých troch mesiacov tohto roka stúpil medzročne len o 3,0%, dovoz tovarov o 3,5% (vždy v priemere)⁶. V porovnaní s ich rastom, ktorý dosiahli v 1. štvrtroku 2017, sú to v oboch prípadoch len štvrtinové prírastky. Významnou mierou k ich rastu však prispel aj cenový faktor, keďže deflátor vývozu tovarov a služieb vzrástol medzročne o 2,0% a deflátor dovozu tovarov a služieb o 2,5%.

⁵ IES u nás zaznamenal v máji pokles (oproti aprílu), ktorý bol spôsobený poklesom dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode i v službách. Dôvera spotrebiteľov naopak stúpila, IES však napriek tomu zostal pod úrovňou svojho dlhodobého priemeru (obr. 1 až 6 v Prílohe).

⁶ Avšak vývoz tovarov, očistený o vplyv rastu vývozu osobných automobilov, na medzročnej báze viac-menej stagnoval. Pokiaľ ide o obchod so službami, z údajov NBS vyplýva, že vývoz služieb v bežných cenách vzrástol v 1. štvrtroku 2018 na medzročnej báze o 7,3%, dovoz služieb o 9,1%. Mierne spomalenie rastu zaznamenal len vývoz služieb.

Obr. 7

Oslabenie dynamiky rastu vývozu a dovozu tovarov bolo sčasti spôsobené základným efektom, pretože pred rokom, teda v 1. štvrťroku 2017, každý z nich zaznamenal až dvojciferný prírastok. Primárne sa však jedná o dôsledok slabšieho ekonomického rastu v relevantnom vonkajšom prostredí, čo malo tlmiaci vplyv aj na rast vonkajšieho dopytu. Svedčia o tom jednak výsledky KSP - indikátor úrovne objednávok zo zahraničia v priemysle, ale aj tržby priemyslu z predaja tovarov do zahraničia v bežných cenách. Obidva tieto ukazovatele - v ich sezónne očistenej podobe - totiž oproti 4. štvrťroku 2017 poklesli. Úroveň tržieb priemyslu z predaja tovarov do zahraničia bola nižšia o 1,5%, čo ide na vrub poklesu dopytu z krajín eurozóny. Dopyt z krajín mimo nej naopak mierne stúpol. Tržby priemyslu z predaja do krajín eurozóny poklesli o 2,7%, zatiaľ čo z predaja do krajín mimo nej vzrástli o 0,6% (vždy oproti 4. štvrťroku 2017).

Z údajov o komoditne členenom vývoze tovarov vyplýva, že oslabenie vonkajšieho dopytu v 1. štvrťroku 2018 zasiahlo pomerne veľkú časť jeho štruktúry, nebolo však plošné. Najväčší pokles zaznamenal vývoz minerálnych palív a mazív (takmer o 40 %), a to aj napriek výraznému rastu ceny ropy na svetovom trhu. Poklesol aj vývoz potravín a spotrebného tovaru, vývoz surovín síce vzrástol, ale jeho rast sa spomalil. Na druhej strane, vonkajší dopyt

týkajúci sa nových osobných automobilov a investičných tovarov naopak vzrástol, vďaka čomu vývoz týchto komodít zaznamenal na medziročnej báze až dvojciferné prírastky (o 12,7%, resp. o 11,6%).

Spomalenie rastu dovozu tovarov v 1. štvrťroku 2018 primárne súvisí s jeho veľmi silnou závislosťou s vývojom vývozu tovarov (vysoká dovozná náročnosť nášho vývozu tovarov). Vývoj dovozu tovarov je však determinovaný nielen vonkajším, ale aj domácim dopytom, ktorého rast sa v 1. štvrťroku 2018 zrýchlil. Jeho vplyv na dovoz tovarov bol však tiež diferencovaný. Výrazne sa zrýchlil najmä rast dovozu komodít potrebných na pokrytie investičného dopytu, v súvislosti s čím zaznamenal dovoz investičných tovarov a dovoz dopravných prostriedkov (okrem osobných automobilov) až dvojciferné prírastky (o 12,0%, resp. o 10,0%). Vplyvom silného rastu spotrebiteľského dopytu dosiahol relatívne veľké prírastky dovoz potravín (o 8,5%), dovoz osobných automobilov (o 6,6%)⁷, zatiaľ čo dovoz spotrebného tovaru prekvapivo poklesol (o 8,0%). Na druhej strane, v dôsledku stagnácie medzispotreby v hospodárstve, dovoz pre medzispotrebu buď poklesol (dovoz minerálnych palív a zemného plynu) alebo sa jeho rast takmer zastavil (dovoz surovín).

Obchodná bilancia ako celok si zachovala prebytkový charakter aj v 1. štvrťroku tohto roka. Jej prebytok dosiahol podľa predbežných údajov 0,735 mld. € (3,6 % HDP v b. c.) a na medziročnej báze mierne poklesol. Ako tradične, vznikol zásluhou vývozu osobných automobilov a spotrebnej elektroniky. Štrukturálny prebytok v rámci obchodu s osobnými automobilmi dosiahol úroveň 3,439 mld. €

⁷ Podľa mesačných údajov MV SR sa počet novo evidovaných osobných automobilov v 1. štvrťroku tohto roka medziročne zvýšil o 6,9%.

(16,8 % HDP v b. c.), v obchodne so spotrebným tovarom činil 0,684 mld. € (3,3 % HDP v b. c.). V oboch prípadoch sa prebytok medziročne zvýšil (o 0,417 mld. €, resp. o 0,134 mld. €). Vo všetkých ostatných hlavných kategóriách tovaru (BEC) skončila obchodná bilancia so schodkom, ktorý sa vo väčšine z nich prehĺbil, najvýraznejšie však v kategórii palivá a mazivá.

Odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách v horizonte krátkodobej predikcie reflektuje vývoj sezónne očistených nových objednávok pre priemysel zo zahraničia a tuzemska v 1. štvrtroku tohto roka. Ich úroveň v obidvoch prípadoch poklesla, zo zahraničia o 1,2%, z tuzemska o 3,1%. Zníženie nových objednávok zo zahraničia bolo spôsobené ich poklesom z krajín eurozóny o 3,0%, zatiaľ čo z krajín mimo nej stúpili o 3,2% (vždy oproti 4. štvrtroku 2017). Okrem toho odhad prihliada aj na výsledky KSP v priemysle za apríl a máj tohto roka, ktoré sa týkajú úrovne objednávok, resp. úrovne objednávok na vývoz v ich sezónne očistenej podobe. Z nich vyplýva, že počet podnikov v priemysle, ktoré považujú úroveň svojich objednávok za neprimerane nízku sezóny, v apríli a máji vzrástol (oproti ich počtu v januári až marci).

Na základe uvedených informácií kvantitatívneho a kvalitatívneho charakteru možno predpokladať, že rast vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách bude v horizonte predikcie pokračovať. Kým v 2. štvrtroku tohto roka sa ich rast vplyvom bazického efektu s veľkou pravdepodobnosťou zrýchlil, v 3. a 4. štvrtroku považujeme z toho istého dôvodu zrýchlenie ich rastu na medziročnej báze z dnešného pohľadu za menej pravdepodobné. Očakávame, že rast vývozu a dovozu tovarov bude aj v horizonte predikcie viac-menej vyrovnaný,

pričom k ich rastu by mal prispievať aj pokračujúci rast cien vývozu a dovozu. Pokiaľ ide o výsledok obchodnej bilancie, predpokladáme, že v celom horizonte krátkodobej predikcie zostane prebytková s tým, že v 3. a 4. štvrtroku jej prebytok už medziročne vzrastie. Odhadujeme, že jej celoročný prebytok dosiahne cca 3,0-3,2 mld. € (cca 3,4% HDP v b. c.), čo znamená, že na medziročnej báze by vzrástol o 0,1-0,2 mld. €.

Uvedený odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov a tým aj výsledku obchodnej bilancie je nevyhnutné chápať v kontexte viacerých rizík rôzneho charakteru. Hlavným negatívnym rizikom zostávajú aj naďalej geopolitické neistoty (hrozby konfliktov na blízkom východe, zavádzanie protekcionistických opatrení v medzinárodnom obchode, euroskeptická vláda v Taliansku, politická kríza v ČR, ai.). Medzi negatívne riziká možno zaradiť pokračujúci rast cien ropy, ako i vývoj predstihových indikátorov v Nemecku (Ifo, ZEW, PMI) a eurozóne v apríli a máji. Medzi pozitívne riziká patrí stále priaznivý vývoj globálnej ekonomiky vrátane relevantného vonkajšieho ekonomického prostredia, ako i očakávané zahájenie výroby v automobilke Jaguar Land Rover v septembri tohto roka.

4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

Tlak na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien v 1. štvrtroku 2018 zosilnel a viedol k ďalšiemu posunu jej úrovne smerom nahor. Nejedná sa o prekvapenie, naopak, jej vzostup sa všeobecne očakával. V závere minulého roka sa totiž dynamika jej rastu zrýchlila, ale hlavným dôvodom bolo zvýšenie regulovaných cien (týkajúcich sa bývaní), ktoré je platné od začiatku tohto roka. Regulované ceny totiž v rokoch 2014 až 2017 sústavne klesali, a preto ich zvýšenie znamená, že tlmiaci vplyv, ktorý mali na

rast úhrnnej cenovej hladiny na spotrebiteľskom trhu v predchádzajúcich štyroch rokoch, v tomto roku zanikol.

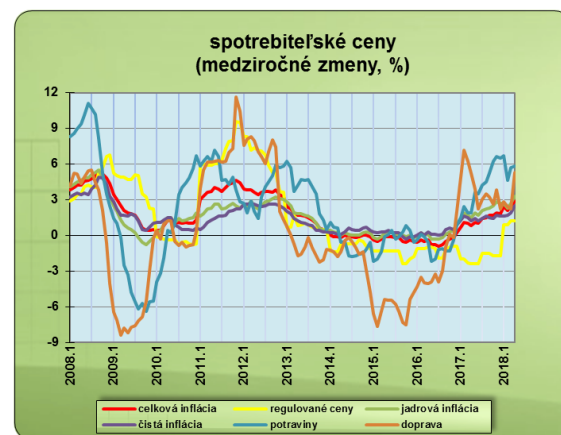
Úhrnná hladina spotrebiteľských cien počas prvých troch mesiacov tohto roka stúpila na medzimesačnej báze kumulatívne o 1,2% (oproti decembru 2017). Jej rast sa teda - v súlade s očakávaním - zrýchlil, keďže počas posledných troch mesiacov minulého roka vzrástla o polovicu menej (kumulatívne o 0,6% oproti septembru 2017). Tlak na jej rast bol najsilnejší v januári 2018, kedy medzimesačne vzrástla o 0,8%, vo februári a marci, kedy stúpila zhodne o 0,2%, bol podstatne slabší.

Na raste úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien sa v 1. štvrťroku podieľali ceny takmer všetkých hlavných kategórií tovarov a služieb klasifikácie COICOP. Výnimkou boli len ceny odevov a obuvi, ktoré v rámci uvedenej klasifikácie ako jediné zaznamenali počas 1. štvrťroka na medzimesačnej báze pokles - v kumulatívnej podobe o 0,9% (oproti decembru 2017), čo bol dôsledok vplyvu sezónnosti v ich vývoji. K vzostupu úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien prispeli relatívne najviac ceny v doprave a ceny potravín. Prvé z nich vzrástli v januári až marci 2018 kumulatívne o 2,9%, druhé o 1,9% (vždy oproti decembru 2017).

Posúvanie úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien smerom nahor znamenalo, že trend zvyšovania medziročnej miery celkovej inflácie v 1. štvrťroku pokračoval (obr. 8). Mimochodom, trvá už viac ako rok, pričom úroveň celkovej inflácie, ktorá v 1. štvrťroku 2017 predstavovala 0,9%, vzrástla v 1. štvrťroku 2018 na 2,3% (vždy v priemere). Zatiaľ čo v minulom roku bola zdrojom rastu celkovej inflácie len jadrová inflácia, keďže regulované ceny klesali, v 1. štvrťroku tohto roka prispela k jej rastu už

nielen jadrová inflácia, ale aj regulované ceny.

Obr. 8

Jadrová inflácia dosiahla v 1. štvrťroku 2,6%, regulované ceny stúpili medziročne o 1,0% (vždy v priemere). Jadrová inflácia bola teda v 1. štvrťroku vyššia ako celková inflácia. Na medziročnej báze však celková inflácia vzrástla viac (o 1,4 p. b.) ako jadrová inflácia (o 1,0 p. b.). Rozdiel v ich medziročných prírastkoch, ktorý činí 0,4 p. b., predstavuje príspevok regulovaných cien k vzostupu celkovej inflácie na medziročnej báze.

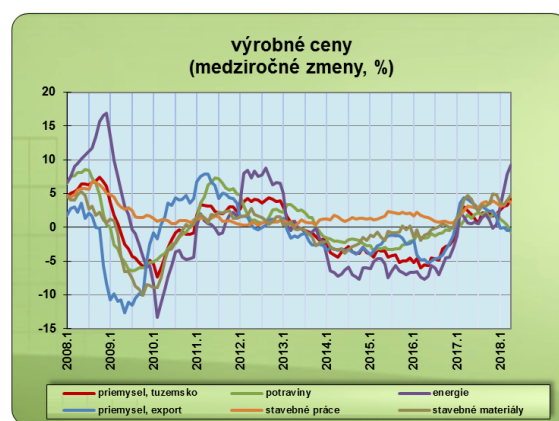
Zatiaľ čo na medziročnej báze bol príspevok regulovaných cien k rastu celkovej inflácie menší ako príspevok jadrovej inflácie (0,4 p. b. vs 1,0 p. b.), na medzikvartálnej báze je to naopak. Jadrová inflácia totiž na medzikvartálnej báze poklesla o 0,1 p. b. (oproti 4. štvrťroku 2017), celková inflácia však napriek tomu vzrástla o 0,5 p. b. (vždy v priemere). Z toho vyplýva, že v 1. štvrťroku 2018 bol zdrojom rastu celkovej inflácie na medzikvartálnej báze len rast regulovaných cien a ich príspevok predstavoval 0,6 p. b..

K rastu jadrovej a teda aj celkovej inflácie prispeli v 1. štvrťroku predovšetkým ceny potravín (vrátane nealkoholických nápojov), ktoré medziročne stúpili o 5,7%, ale relatívne vysoký medziročný nárast o 2,4% zaznamenali aj ceny v doprave (vždy

v priemere). Zatiaľ čo rast cien potravín sa na medziročnej báze výrazne zrýchlil, v doprave sa rast cien naopak spomalil⁸. Čistá inflácia, ktorá na rozdiel od jadrovej inflácie vplyv vývoja cien potravín nezohľadňuje, stúpila v dôsledku toho omnoho menej ako jadrová alebo celková inflácia. V 1. štvrtroku tohto roka bola medziročne vyššia len o 0,2 p. b. a dosiahla 1,7% (v priemere).

Jadrovú infláciu zvyšujú aj od začiatku tohto roka v rozhodujúcej miere nákladové faktory. Primárne sa jedná o dopad cien dovozu tovarov a služieb, ktorých rast - ako je uvedené vyššie - pokračoval aj v 1. štvrtroku 2018. V dôsledku toho pokračuje aj rast cien výrobcov v priemysle pre tuzemsko, v stavebníctve (cien stavebných prác i stavebných materiálov), ako aj cien prvovýrobcov v poľnohospodárstve. Index cien priemyselných výrobcov pre tuzemsko, vyjadrujúci súhrnný vplyv nákladových faktorov z priemyslu, ktorý sa vlni medziročne zvýšil o 1,9%, stúpol v 1. štvrtroku tohto roka o 3,0% (vždy v priemere). Z obr. 9 vyplýva, že zrýchlenie dynamiky jeho rastu ide najmä na vrub cien dodávok energií, ktoré v 1. štvrtroku medziročne vzrástli o 5,6%, pričom v minulom roku stúpili len o 0,8% (vždy v priemere).

Obr. 9

Vzostup jadrovej a tým i celkovej inflácie však súvisí nielen s nákladovými, ale aj dopytovými faktormi (vplyv rastu spotrebiteľského dopytu). Oproti nákladovým faktorom je ich vplyv síce menší, ale voči minulému roku zosilnel. Dopytová inflácia, ktorá sa meria pomocou indexu cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) a cien trhových služieb sa totiž zvýšila z 1,3% v roku 2017 na 1,7% v 1. štvrtroku 2018 (vždy v priemere). Zatiaľ čo rast cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) sa v rovnakom období zrýchlil z 0,6% na 0,9%, v prípade cien trhových služieb sa dynamika rastu zrýchlila z 2,0% na 2,7% (vždy v priemere).

V apríli tlak na rast cien (výrobných i spotrebiteľských) výrazne zosilnel. Výrobné ceny v priemysle pre tuzemsko po stagnácii v marci sa v apríli medzimesačne zvýšili o 0,3%, k čomu prispeli najmä ceny koksu a ropných produktov, ktoré stúpili o 5,3%⁹. Ich rast mal rozhodujúci vplyv na to, že spotrebiteľské ceny v doprave boli oproti

⁸ K spomaleniu rastu cien v doprave prispeli v rozhodujúcej miere ceny pohonných hmôt, ktoré boli v 1. štvrtroku tohto roka medziročne vyššie len o 1,0% (v priemere). Pokiaľ ide ceny potravín, zrýchľovanie dynamiky ich rastu na medziročnej báze (zdražovanie potravín) trvá teda 12 mesiacov, pretože začalo už v máji 2017.

⁹ Ich vzostup súvisí s veľmi silným rastom ceny ropy Brent na svetovom trhu od začiatku apríla, keď z cca 70 USD/barel stúpila v polovici mája až k hranici 80 USD/barel. Na jej rast vplývajú nielen fundamentálne faktory (robustný rast dopytu po rope a obmedzenia na jej produkciu v rámci OPEC), ale aj zvyšujúce sa geopolitické napätie vo svete.

marcu vyššie o 3,1%¹⁰. Vzhľadom na to, že relatívne veľký rast zaznamenali aj ceny odevov a obuvi (o 1,6%), alkoholických nápojov a tabaku (o 0,9%), nábytku (o 0,6%) a potravín (o 0,3%), smerom nahor sa výrazne posunula v apríli aj úhrnná hladina spotrebiteľských cien. Oproti marcu stúpla o 0,6%, v dôsledku čoho medziročná miera celkovej inflácie vzrástla z 2,3% v marci na 2,9% v apríli. Príčinou bola najmä jadrová inflácia, ktorá v tom istom období stúpla z 2,7% na 3,3%. K rastu celkovej inflácie však čiastočne prispeli aj regulované ceny, ktoré v apríli medziročne vzrástli o 1,2%, pričom v 1. štvrtroku 2018 stúpili o 1,0% (v priemere).

Nákladové faktory a očakávaný relatívne silný rast spotrebiteľského dopytu by mali generovať tlak na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien aj v horizonte krátkodobej predikcie. Pokiaľ ide o nákladové faktory, z výsledkov KSP za apríl a máj tohto roka vyplýva, že pokračovanie rastu výrobných cien je v najbližšom období veľmi pravdepodobné vo všetkých štyroch odvetviach (obr. 7 v Prílohe). Na druhej strane, vzostup tzv. dopytovej inflácie pokračoval aj v apríli, a to vplyvom zrýchlenia rastu cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) aj cien trhových služieb.

Očakávame, že vplyvom nákladových a dopytových faktorov sa bude úhrnná hladina spotrebiteľských cien posúvať smerom nahor aj v najbližších mesiacoch. Jej rast na medzimesačnej báze by sa však mal zmierniť, k čomu by mali prispieť hlavne ceny potravín, a to kvôli bázičkému efektu. Tento faktor by mal začať tlmieť rast cien potravín už v máji, pričom ku koncu horizontu predikcie by sa jeho tlmiaci vplyv mal zosilňovať. V dôsledku toho sa domnievame, že posun medziročnej miery

celkovej inflácie z jej aprílovej úrovne smerom nahor, teda nad hranicu 3%, nie je v najbližších mesiacoch veľmi pravdepodobný. Ako pravdepodobnejší sa nám javí jej postupný pokles.

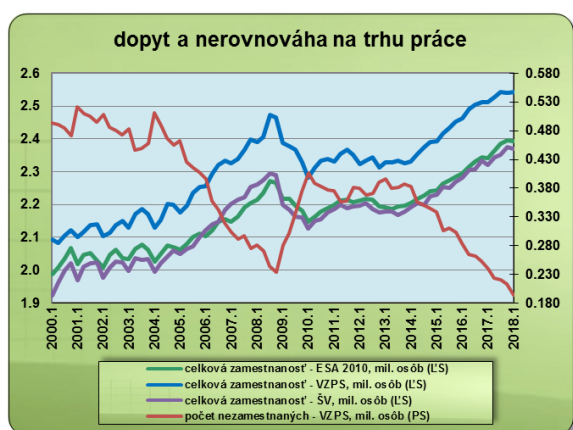
Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že medziročná miera celkovej inflácie klesne z januárovej úrovne 2,9% na 2,5% v decembri tohto roka. Priemerná miera celkovej inflácie v roku 2018 by mala dosiahnuť 2,6%, čo je dvojnásobok jej úrovne v minulom roku. Uvedené odhady celkovej inflácie je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík (cena ropy na svetovom trhu, ceny dovozu, kurz eura k USD, značný nesúlad medzi rastom súhrnnej produktivity práce a miezd na makroúrovni, ceny potravín).

5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

Rast výkonnosti, ktorý hospodárstvo zaznamenalo v 1. štvrtroku tohto roka, bol dostatočne silný na to, aby zlepšovanie situácie na trhu práce mohlo pokračovať. Zásluhou silného dopytu na tomto trhu, ktorý bol porovnateľný s jeho rastom v minulom roku, teda vznikali nové pracovné miesta, avšak kvôli sezónnosti vo vývoji celkovej zamestnanosti sa jej úroveň neposunula na nové historické maximum. Veľkosť nerovnováhy medzi dopytom a ponukou na trhu práce sa však napriek tomu opäť znížila a dosiahla nové historické minimum (obr. 10).

¹⁰ K ich rastu prispeli najmä ceny služieb leteckej dopravy, ktoré na medzimesačnej báze stúpili cca o 45%.

Obr. 10

Podľa metodiky štatistického výkazníctva (ŠV) sa celkový počet zamestnaných osôb zvýšil v 1. štvrťroku v priemere o 2,1% (cca o 48 tisíc osôb), podľa metodiky výberového zisťovania (VZPS) stúpol o 1,2% (cca o 30 tisíc osôb)¹¹. Zatiaľ čo v metodike ŠV sa dynamika rastu celkovej zamestnanosti na medziročnej báze mierne zrýchlila (o 0,3 p. b.), v metodike VZPS sa pomerne výrazne spomalila (o 0,9 p. b.).

K spomaleniu rastu celkovej zamestnanosti v metodike VZPS prispeli jednak krátkodobí migrujúci za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka), jednak osoby na aktívnych prácach. Ich počet zaznamenal v oboch prípadoch na medziročnej báze opäť pokles. Počet krátkodobí migrujúcich, ktorý klesá už od 4. štvrťroka 2016, bol v 1. štvrťroku tohto roka nižší o 8,5% (cca o 13 tisíc osôb) a dosiahol zhruba 142 tisíc (v priemere). Počet osôb na aktívnych prácach, ktorý klesá od 1. štvrťroka 2017, sa v 1. štvrťroku 2018 znížil o 15,7% (cca o 10 tisíc osôb) a dosiahol zhruba 53,5 tisíc (v priemere).

Rast celkovej zamestnanosti bol sprevádzaný poklesom nezamestnanosti, ktorého dynamika sa na medziročnej báze mierne zrýchlila. Počet nezamestnaných

osôb v 1. štvrťroku 2018 medziročne klesol cca o 45 tisíc a predstavoval cca 194 tisíc osôb (v priemere). Miera nezamestnanosti sa tým medziročne znížila o 1,6 p. b. a dosiahla 7,1% (vždy podľa VZPS). Úroveň nerovnováhy na trhu práce teda klesla na historicky nové minimum, keďže je najnižšia v celom období, teda voči jej úrovni pred krízou v roku 2009 aj v pokrizovom období. Voči predchádzajúcemu historickému minimu zo 4. štvrťroka 2008 bol počet nezamestnaných v 1. štvrťroku 2018 nižší cca o 40 tisíc osôb.

K rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve prispel v 1. štvrťroku väčšou mierou súkromný sektor, v ktorom zamestnanosť vzrástla o 2,2%. Inak povedané, z cca 48 tisíc nových pracovných miest, ktoré v 1. štvrťroku pribudli v celom hospodárstve (podľa ŠV), vzniklo zhruba 41 tisíc v súkromnom sektore. Zostávajúcich cca 7 tisíc nových pracovných miest vytvoril verejný sektor, čím sa zamestnanosť v tomto sektore medziročne zvýšila o 1,5%. Dynamika rastu zamestnanosti sa v 1. štvrťroku medziročne zrýchlila len v súkromnom sektore (o 0,4 p. b.), vo verejnom sektore sa dynamika jej rastu nezmenila.

V súkromnom sektore bol v 1. štvrťroku rast zamestnanosti zaznamenaný vo väčšine odvetví, vrátane priemyslu a stavebníctva (o 4,2%, resp. o 2,8%). Kým v priemysle to predstavuje prírastok cca 22 tisíc nových pracovných miest, v stavebníctve len okolo 5,5 tisíc. Ešte výraznejší rast zamestnanosti ako priemysel zaznamenalo odvetvie dopravy a skladovania (o 6,1%), odvetvie ubytovacích a stravovacích služieb (o 5,3%), ale aj odvetvie informačných a komunikačných služieb (o 4,7%). Naopak, k poklesu zamestnanosti došlo v činnostiach v oblasti nehnuteľnosti (o 3,7%), v odvetví finančných a poisťovacích

¹¹ Podľa metodiky ESA 2010 sa celková zamestnanosť zvýšila o 2,2% (cca o 52 tisíc osôb).

činností (o 2,4%) a v odvetví poľnohospodárstva (o 1,8%), v ktorom jej pokles trvá už viac ako dva roky. Vo všetkých týchto troch odvetviach však bol pokles zamestnanosti sprevádzaný výrazným zrýchlením dynamiky rastu nominálnej mzdy.

Na rozdiel od súkromného sektora bol vo verejnom sektore rast zamestnanosti v 1. štvrtroku plošný - v odvetví zdravotníctva stúpila o 2,1%, v odvetví verejnej správy a obrany o 1,5%, v odvetví vzdelávania o 0,9%. Kým v odvetví verejnej správy a obrany sa dynamika jej rastu na medziročnej báze zrýchlila, v odvetví vzdelávania sa naopak spomalila (v oboch prípadoch zhruba o polovicu).

Očakávame, že priaznivý vývoj na trhu práce bude pokračovať aj v horizonte krátkodobej predikcie. Okrem relatívne vysokého rastu výkonnosti hospodárstva, ktorý odhadujeme, k tomu vytvára predpoklady aj medziročný prírastok nových voľných pracovných miest v 1. štvrtroku tohto roka o vyše 30% (podľa ŠV). Tieto predpoklady majú oporu aj vo výsledkoch KSP za máj (obr. 8 v Prílohe). Podľa nich by mal dopyt po práci rásť vo všetkých štyroch odvetviach aj v najbližších troch mesiacoch¹². Na druhej strane, nepriamu podporu im vyjadrujú údaje Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR). Počet evidovaných nezamestnaných totiž klesol aj v apríli tohto roka, a to zásluhou pokračujúceho

poklesu počtu krátkodobo i dlhodobo nezamestnaných osôb¹³.

Na základe dynamiky tvorby nových pracovných miest v hospodárstve v 1. štvrtroku tohto roka a informácií uvedených vyššie predpokladáme, že vplyvom pokračujúceho rastu dopytu na trhu práce sa bude celková zamestnanosť v hospodárstve v horizonte predikcie zvyšovať. Navyše, podľa oboch metodík by sa jej úroveň mala od 2. štvrtroka posúvať na novú historicky najvyššiu úroveň. Odhadujeme, že oproti roku 2017 vzrastie podľa metodiky ŠV o 1,8%, podľa VZPS o 1,3% (v priemere). V metodike ŠV to predstavuje prírastok cca 43 tisíc nových pracovných miest, v metodike VZPS cca 32 tisíc (v priemere).

Vplyvom rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve by sa mal počet nezamestnaných i miera nezamestnanosti postupne znižovať, pričom úroveň nerovnováhy na trhu práce by mala aj v každom ďalšom štvrtroku tohto roka klesnúť a tým dosiahnuť vždy nové historické minimum. Počet nezamestnaných podľa VZPS by mal medziročne klesnúť cca o 41,5 tisíc osôb a dosiahnuť cca 182,7 tisíc osôb (vždy v priemere). Na druhej strane, miera nezamestnanosti v metodike VZPS by sa mala v roku 2018 medziročne znížiť o 1,4 p. b. na 6,7% (v priemere).

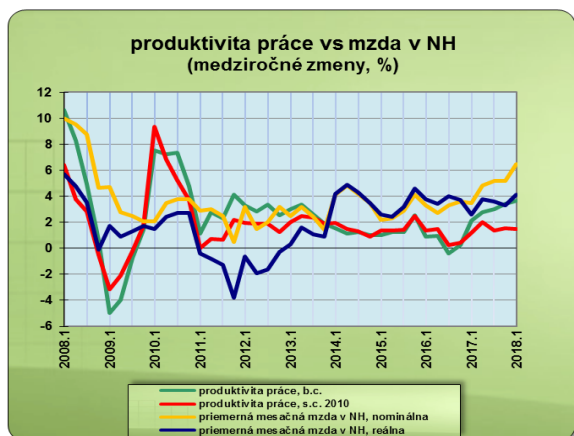
¹² Aj výsledky KSP za máj uvádzajú, že hlavným obmedzujúcim faktorom rastu produkcie je nedostatok kvalifikovaných zamestnancov, a to vo všetkých štyroch odvetviach. Tento problém pretrváva zhruba od polovice roka 2015. Firmy ho aj naďalej riešia rastom dovozu pracovnej sily zo zahraničia. Podľa údajov ÚPSVaR bolo v apríli tohto roka u nás zamestnaných takmer 30 tisíc osôb z EÚ/EHP a ďalších takmer 24 tisíc osôb z tretích krajín. Zatiaľ čo v prvom prípade ich počet medziročne stúpol cca o 4 tisíc osôb, v druhom prípade to bolo až cca o 10 tisíc osôb.

¹³ Z údajov ÚPSVaR okrem toho vyplýva, že v apríli existovalo viac ako 80 tisíc voľných pracovných miest, čo je historicky najvyššie číslo. Z nich bolo zhruba 55 tisíc na západnom Slovensku, približne 12 tisíc na strednom Slovensku a cca 13 tisíc na východnom Slovensku. Z hľadiska počtu voľných pracovných miest, ktoré pripadajú na jedného nezamestnaného, je situácia stále najlepšia v Trnavskom a Bratislavskom kraji, v ktorých počet voľných pracovných miest prevyšuje počet uchádzačov o zamestnanie. V ostatných krajoch SR je situácia opačná, teda počet uchádzačov o zamestnanie prevyšuje počet voľných pracovných miest.

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Nesúlada, ktorý existuje medzi rastom miezd na makroúrovni a rastom súhrnnej produktivity práce od roku 2014, bol sprievodným javom vývoja slovenskej ekonomiky aj v 1. štvrtroku 2018. Nominálna a reálna mzda na makroúrovni teda rástla opäť rýchlejšie ako súhrnná produktivita v bežných a stálych cenách. Navyše, tento nesúlada sa v 1. štvrtroku tohto roka zväčšil, pretože na medzioročnej báze sa rast nominálnej a reálnej mzdy zrýchlil podstatne viac ako rast súhrnnej produktivity v nominálnom a reálnom vyjadrení (obr. 11).

Obr. 11

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrástla v 1. štvrtroku tohto roka o 6,5% a dosiahla 955 € (v priemere). V porovnaní s našim odhadom spred troch mesiacov teda vzrástla viac, k čomu zrejme výraznou mierou prispel aj vyššie spomenutý nedostatok kvalifikovaných pracovníkov na trhu práce. Pre porovnanie, súhrnná produktivita práce v bežných cenách, ktorej rast vytvára podľa ekonomickej teórie priestor pre rast nominálnej mzdy v hospodárstve, stúpala o 3,7%.

K rastu nominálnej mzdy v celom hospodárstve prispel v 1. štvrtroku

súkromný aj verejný sektor. V každom z nich sa jej rast na medzioročnej báze zrýchlil. Vo verejnom sektore stúpala medzioročne o 7,5% a dosiahla 993 €, v súkromnom sektore vzrástla o 6,2% a činila 945 € (vždy v priemere). Mimochodom, nominálna mzda vo verejnom sektore prevyšuje úroveň nominálnej mzdy v súkromnom sektore od 2. štvrtroka 2012.

K zrýchleniu rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore prispeli dve z troch odvetví tohto sektora, a to zdravotníctvo a verejná správa a obrana¹⁴. V zdravotníctve sa jej úroveň zvýšila o 5,8% a dosiahla 934 €, vo verejnej správe a obrane stúpala o 10,6% a činila 1228 €. V zostávajúcom odvetví tohto sektora, teda vo vzdelávaní, sa rast nominálnej mzdy mierne spomalil, pričom medzioročne vzrástla o 5,8% a dosiahla 934 €.

V súkromnom sektore sa rast nominálnej mzdy v 1. štvrtroku zrýchlil v prevažnej väčšine odvetví. V odvetví ťažby a dobývania stúpala relatívne najviac - o 15,7% a dosiahla 1177 €, bolo to však na úkor poklesu zamestnanosti v tomto sektore priemyslu. V priemysle ako celku nominálna mzda medzioročne vzrástla o 6,2% a dosiahla 1041 € (v priemere). V dvoch odvetviach, menovite v informačných a komunikačných činnostiach, resp. vo finančných a poisťovacích činnostiach, v ktorých je nominálna mzda u nás najvyššia, sa jej úroveň zvýšila o 7,1% na 1866 €, resp. o 6,3% na 1904 € (vždy v priemere). K spomaleniu dynamiky rastu nominálnej mzdy došlo len v odvetví administratívnych a podporných služieb. Jej úroveň vzrástla medzioročne len o 0,2%,

¹⁴ Zrýchlenie rastu miezd vo verejnom sektore súvisí so zvýšením platových taríf štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone vo verejnom záujme (okrem pedagogických pracovníkov) o 4,8%, ktoré je účinné od 1. januára 2018.

čo znamená, že reálna mzda v tomto odvetví - ako jedinom spomedzi všetkých - poklesla (o 2,1%).

Odhad ďalšieho vývoja miezd na makroúrovni je založený na predpoklade, že predstih rastu miezd voči rastu súhrnnej produktivity práce sa v horizonte predikcie udrží, ale jeho veľkosť by sa nemala ďalej zvyšovať. Na základe vývoja miezd v 1. štvrtroku 2018 a s prihliadnutím na ďalšie relevantné informácie, týkajúce sa vývoja miezd vo verejnom a súkromnom sektore v horizonte predikcie, možno síce predpokladať, že dynamika rastu nominálnej mzdy v hospodárstve bude vysoká aj v ďalších štvrtrokoch tohto roka¹⁵. Zrýchliť by sa však mal aj rast súhrnnej produktivity práce v bežných i stálych cenách, čo implicitne vyplýva z výsledkov krátkodobej predikcie.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrastie tento rok o 6,5%, čo znamená, že by mala dosiahnuť 1017 €. Vzhľadom na priemernú mieru inflácie, ktorú odhadujeme pre tento rok (2,6%), by mala reálna mzda v hospodárstve v tomto roku vzrásť o 3,9%.

Kontakt:

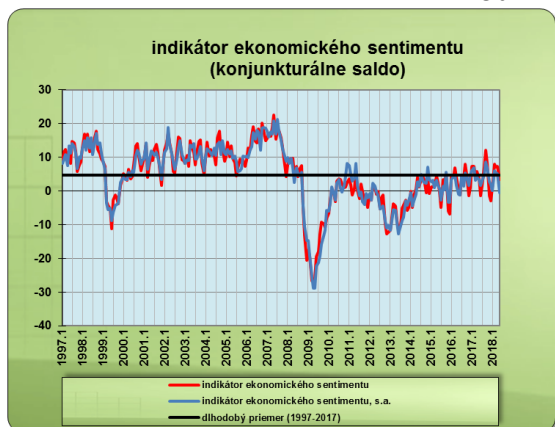
Ján Haluška // haluska@infostat.sk
Andrej Hamara // hamara@infostat.sk
Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

¹⁵ Od 1. mája 2018 si pracovníci v súkromných firmách aj vo verejnom sektore zarobia viac za prácu v noci a cez sviatky. (Druhé zvýšenie príplatkov za prácu v noci a cez sviatkov začne platiť od 1. mája 2019). Okrem toho je schválené dobrovoľné vyplácanie 13. a 14. platu. Prvý 13. plat na báze dobrovoľnosti by mal byť vyplatený v júni 2018. Podľa medializovaných informácií by mzda v slovenskej ekonomike mala v tomto roku vzrásť o 8%. Vyplýva to z prieskumu platov, ktorý v 1. polroku tohto roka uskutočnila personálna agentúra Grafton Slovakia na 230 pracovných pozíciách v 16 odvetviach slovenskej ekonomiky.

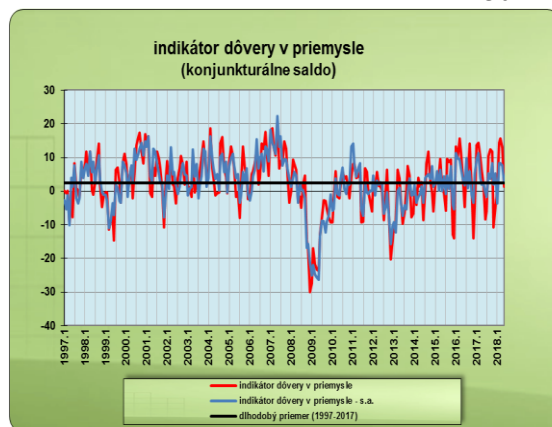
7 PRÍLOHA

Vývoj kľúčových ukazovateľov konjunkturálnych prieskumov a spotrebiteľského barometra

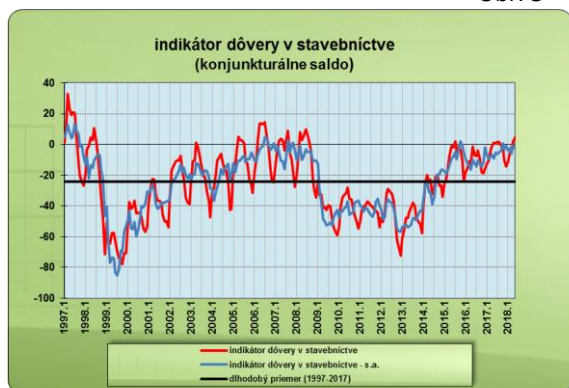
Obr. 1

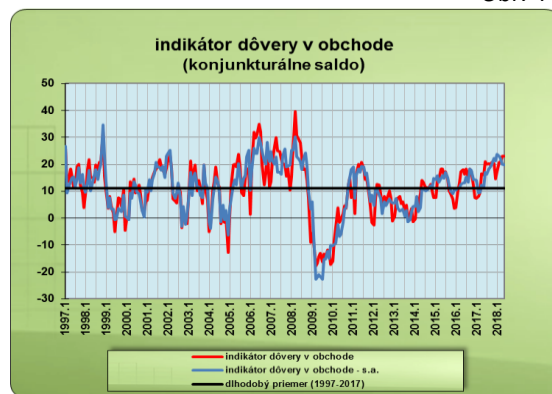
Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

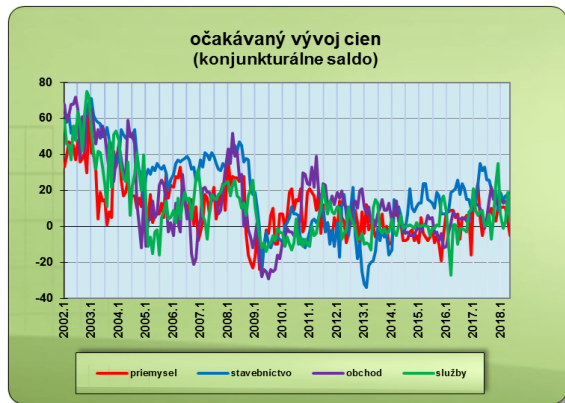
Obr. 5

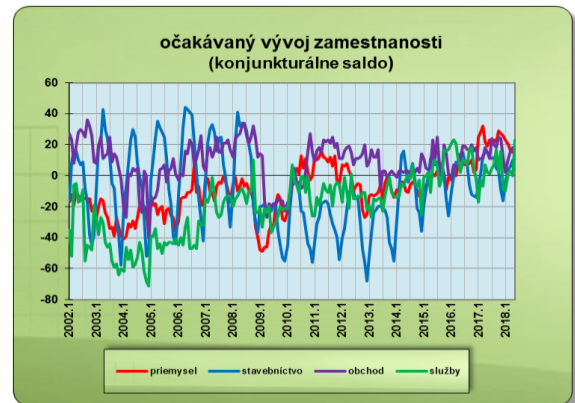
Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2018

Ukazovateľ	1. štvrťrok 2018		Prognóza vývoja na rok 2018	
	absolútne	indexy	INFOSTAT	
		<u>1.Q.2018</u> 1.Q.2017	absolútne	indexy <u>2018</u> 2017
Hrubý domáci produkt (mld. €) ¹⁾	20.4606	103.6	90.1661	103.8
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 542.6	101.2	2 563.0	101.3
Miera nezamestnanosti (%)	7.1	x	6.7	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	194.1	81.0	182.7	81.6
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 369.4	102.1	2 392.1	101.8
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	955	106.5	1 017	106.5
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	104.2	x	103.9
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	2.4 ²⁾	x	2.5 ³⁾
v priemere za obdobie	x	2.3 ⁴⁾	x	2.6 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2010

²⁾ v marci 2018 oproti marcu 2017

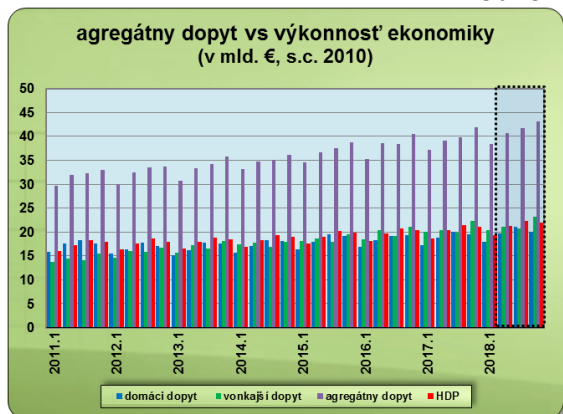
³⁾ v decembri 2018 oproti decembru 2017

⁴⁾ v priemere za 1. štvrťrok 2018 oproti 1. štvrťroku 2017

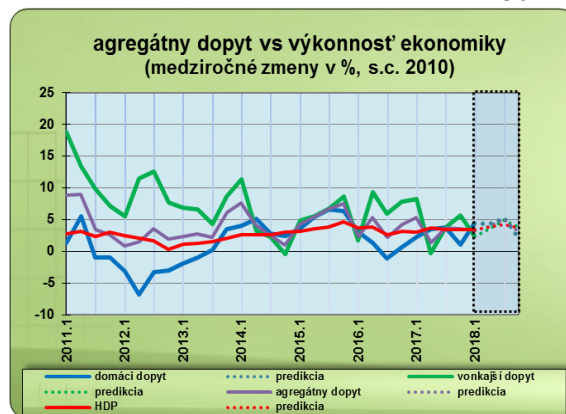
⁵⁾ v priemere za rok 2018 oproti roku 2017

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2018

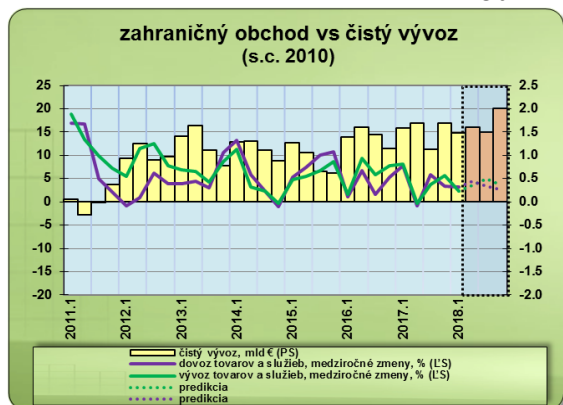
Obr. 9

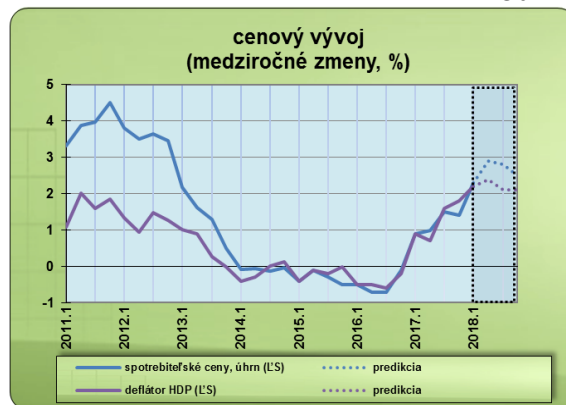
Obr. 10

Obr. 11

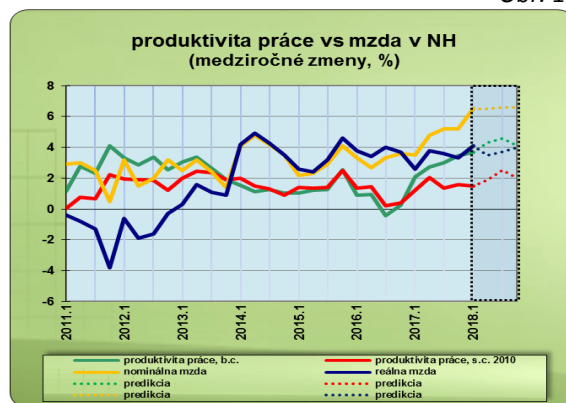
Obr. 12

Obr. 13

Obr. 14

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 23

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

3.GHG.2.2 - 616/2017
